

ЕНЕРГОЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Брік С.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі розглянуто результати дослідження методичних підходів до визначення енергоекономічної ефективності аграрного виробництва; оцінка енергоекономічної ефективності типових і фактично застосовуваних у сільськогосподарських підприємствах Харківської області технологій вирощування цукрових буряків; визначення факторів, що спричинили зміни показників енергетичної і економічної ефективності цукробурякового виробництва у регіоні.

Сучасні ринкові умови обумовлюють пошук нових підходів до інтенсифікації аграрного виробництва з урахуванням енергоекономічної ефективності технологій і процесів. В цьому контексті нами було визначено оціночні показники енергоекономічної ефективності сучасних технологій вирощування цукрових буряків, адаптованих для господарств східної частини Лісостепу:

1. Головною перевагою енергетичною оцінки ефективності порівняно з економічною, визначеною на базі поточних цін, є її вища точність, особливо коли йдеться про тривалі періоди часу, але при цьому енергетичний аналіз є лише додатковим прийомом, що істотно збільшує можливості економічного аналізу, але остаточним важелем прийняття управлінських рішень на сьогодні все ж є економічна оцінка ефективності.

2. Характерною ознакою сучасних технологій вирощування цукрових буряків є розширення частки немеханізованої праці, обумовлене економічними реаліями сьогодення і першу чергу низьким рівнем заробітної плати працівників аграрної сфери.

3. Негативною тенденцією сьогодення є зменшення обсягів внесення мінеральних добрив, причиною чого є їх суттєве подорожчання в 2009 р. Якщо в 2008 р. 1 кг д.р. внесених мінеральних добрив коштував в середньому 7,2 грн, то в 2009 р. – вже 20,4 грн., наслідком чого стало зниження зацікавленості виробників в їх застосуванні і недотримання раціональних норм внесення і співвідношень між видами добрив, що знижує окупність витрат на їх внесення і тісноту зв'язку між заходами енергозбереженням і економічною ефективністю виробництва.